

Пропозиції
до проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 364 Кримінального кодексу України щодо
посилення кримінальної відповідальності за зловживання владою
або службовим становищем»
(реєстр. № 7713 від 29.08.2022 р.)*

Законопроект розроблено з метою посилення кримінальної відповідальності за зловживання владою або службовим становищем.

Законопроектом пропонуються зміни до статті 364 Кримінального кодексу України щодо поширення кримінальної відповідальності за будь-яке зловживання владою або службовим становищем безвідносно до мети вчинення протиправних дій.

Визнаючи необхідність забезпечення ясності, точності, чіткості і несуперечливості норм кримінального закону України, удосконалення підстав відповідальності за правопорушення, вчинені в умовах воєнного стану, вважаємо за доцільне зазначити таке.

Зміни норм кримінального закону, а особливо ті, що спрямовані на розширення підстав кримінальної відповідальності, потребують ґрунтовного аналізу статистичних даних поширення пропонованих до удосконалення діянь, судової практики застосування існуючих видів відповідальності та наукового обґрунтування прогнозу соціально-економічних та інших наслідків законодавчих змін. Наведені в пояснювальній записці твердження про те, що «у чинній редакції вказаної норми (ст. 364 КК) кримінальну відповідальність за зловживання владою або службовим становищем понесуть не всі особи, які вчинили відповідні діяння, а лише ті з них, які ставили на меті отримати неправомірну вигоду для себе чи будь-кого іншого» не можуть вважатися достатнім обґрунтуванням пропонованих змін та свідчать про поверхове розуміння підстав криміналізації діянь.

Загалом, підвищення рівня загальної та спеціальної превенції значною мірою залежить не стільки від суворості кримінального покарання, скільки від забезпечення реалізації принципу невідворотності кримінальної відповідальності та призначення покарань за вчинення правопорушень.

На підставі викладеного, не доводиться поділяти впевненість автора проекту в тому, що його прийняття «посилить гарантії прав громадян, а криміналізація описаних протиправних діянь працівників правоохоронних органів матиме превентивне значення та стане чинником для зниження рівня порушень прав громадян у кримінальному провадженні».

Оптимальним способом удосконалення положень Кримінального кодексу України в частині кваліфікації зловживання владою або службовим становищем вбачається визначення корисливих мотивів чи інших особистих інтересів або інтересів третіх осіб як обов'язкової ознаки суб'єктивної сторони складу правопорушення, передбаченого ст. 364 КК України.

Для забезпечення комплексного підходу до вдосконалення норм кримінального закону та з огляду на тотожність предмету правового

регулювання, поданий законопроект доцільно розглядати одночасно із прийнятим у першому читанні проектом Закону України «Про внесення змін до статті 364 Кримінального кодексу України щодо уточнення ознак окремих злочинів у сфері службової діяльності» (реєстр. № 2621 від 19.05.2019 р.).

***Дослідницька служба
Верховної Ради країни***

*Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.

**Додаток до Пропозицій до проекту Закону
реєстр. № 7713 від 29.08.2022 р.**

№	Редакція, подана суб'єктом права законодавчої ініціативи	Відповідність вимогам і нормам Конституції України, міжнародних договорів України	Пропонована редакція норми	Обґрунтування пропонованих змін	Нормативно-правові акти, що потребують приведення у відповідність до положень законопроекту або скасування
1.	Стаття 364. Зловживання владою або службовим становищем 1. Зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з будь-якою метою використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб, -...	Невідповідність вимогам ст. 8 Конституції України	Стаття 364. Зловживання владою або службовим становищем 1. Зловживання владою або службовим становищем, тобто умисне, з корисливих мотивів чи інших особистих інтересів або інтересів третіх осіб використання службовою особою влади чи службового становища всупереч інтересам служби, якщо воно завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб, -...	Дотримання вимог щодо правової визначеності, однозначного розуміння кримінально-правових норм. Забезпечення єдності судової практики	